

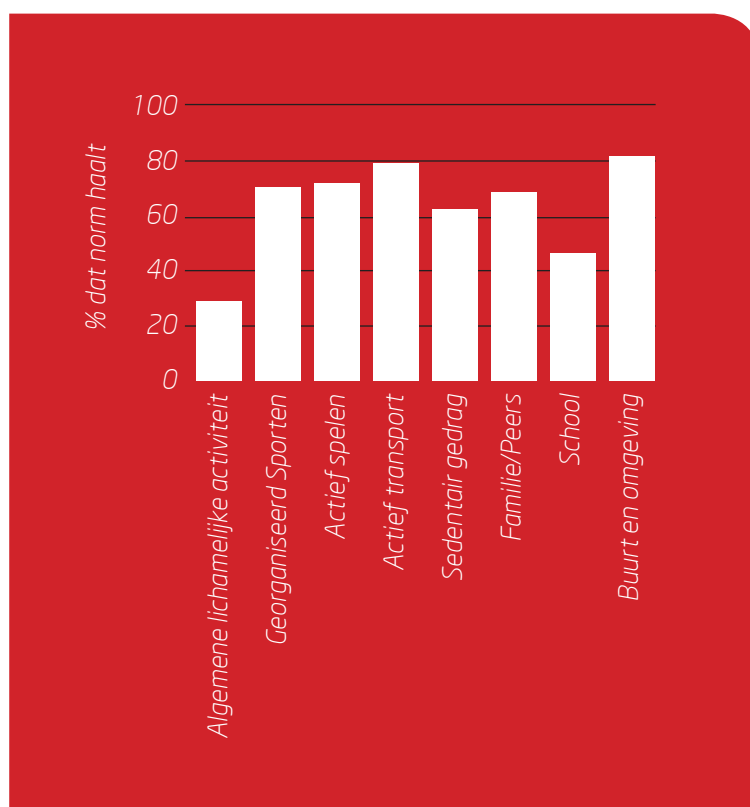
Eerste Nederlandse beweegrapport voor Kinderen en Jeugd

In Amerika bestaat de traditie om jaarlijks een 'schoolrapport' te maken van het beweeg- en sedentair gedrag (ofwel: zitgedrag) van jeugd. Zo'n Physical Activity Report Card brengt ook de factoren in kaart die minder zitten en meer bewegen belemmeren of juist bevorderen. De Active Healthy Kids Global Alliance is een netwerk van onderzoekers in 40 verschillende landen dat voor elk land dit beweegrapport op een gestandaardiseerde manier opstelt. Dit rapport is nu ook beschikbaar voor Nederland. Het biedt overheid, gemeenten en andere beleidsmakers een uitgangspunt om passend beleid te maken voor actieve en gezonde kinderen.

TEKST MARCELLA BURGHARD EN TIM TAKKEN

De eerste Nederlandse *Physical Activity Report Card* werd op 19 september 2016 gepresenteerd in het Wilhelmina Kinderziekenhuis.

▼ **Tabel 1** Het rapport is gratis te downloaden op de website van de NL Report Card

(www.activehealthykids.nl). In november worden de Nederlandse scores wereldwijd vergeleken met de andere 40 deelnemende landen.

Invloed van beleid en omgeving op bewegen

De Report Card hanteert de 'ecologische aanpak' voor het probleem van fysieke inactiviteit bij kinderen. Daarbij onderzoek hoe beleid en leefomgeving actief gedrag en bewegen beïnvloeden. Denk bijvoorbeeld aan het mogelijk maken van actief transport van en naar school. Door hier beleid op te maken (auto parkeren bij school ontmoedigen) of de leefomgeving goed in te richten (afgeschermd fietspaden) heb je als overheid invloed op beweeggedrag. De Report Card beoordeelt een land met een vaste set aan kernindicatoren:

- Het rapport laat zien dat Nederlandse jeugd een voldoende scoort op deelnemen aan sport en actief (buiten)spelen
- georganiseerd sporten
- sedentair gedrag
- actief transport
- (buiten)spelen
- familie & leeftijdsgenoten
- school
- buurt en gebouwde omgeving
- (non)-overheid strategieën & investeringen.

Voldoendes en onvoldoendes

Het rapport laat zien dat Nederlandse jeugd

Foto: Anita Riemersma

een voldoende scoort op deelnemen aan sport en actief (buiten)spelen. Nederlandse kinderen bewegen in zijn totaliteit echter te weinig. Hoewel ze veel dagelijkse beweging krijgen door lopen en fietsen, is dat niet genoeg om te voldoen aan de bewegnorm van 60 minuten matig tot intensieve fysieke activiteit per dag. Ook kan het bewegen op school beter. Vaak zitten kinderen langdurig stil op een schooldag. De infrastructuur en faciliteiten om te bewegen scoren wel voldoende.

Beoordeling

- A: Nederland is succesvol bij de grote

meerderheid (81-100%) van de Nederlandse kinderen en jeugd

- B: Nederland is succesvol bij meer dan de helft (61-80%) van de Nederlandse kinderen en jeugd
- C: Nederland is succesvol bij circa de helft (41-60%) van de Nederlandse kinderen en jeugd
- D: Nederland is succesvol bij minder dan de helft (21-40%) van de Nederlandse kinderen en jeugd
- F: Nederland is succesvol bij maar weinig (0-20%) van de Nederlandse kinderen en jeugd

▲
De jeugd beweegt

►
*Het eerste
Nederlandse
beweegrapport
werd op 19
september jl. door
Olympisch Kampioen
Mark Tuitert
overhandigd aan de
vertegenwoordiger
van het ministerie
van VWS (Mr. drs. Eli
van der Heide).*

- INC: Incompleet. Er is onvoldoende bewijs beschikbaar om tot een cijfer te komen/afwezigheid van of geen duidelijke onderbouwde criteria om tot een cijfer te komen.

School uitgelicht

Op veel scholen in het primair en voortgezet onderwijs is er een beleid gericht op sport- en bewegen. Dit in tegenstelling tot het beleid op een zeer klein deel van de mbo-scholen. De gymlessen in het primair onderwijs worden op veel scholen nog niet verzorgd door een vakleerkracht. Op het voortgezet onderwijs is dit wettelijk vastgesteld en als mbo-scholen een sport en beweegaanbod aanbieden, zal veelal een vakleerkracht het bewegingsonderwijs verzorgen.

Gekeken naar de duur van de lessen bewegingsonderwijs kreeg (gekeken naar de afgelopen vijf jaar) bijna de helft van de kinderen op het primair onderwijs 120 minuten of meer bewegingsonderwijs per week. In het voortgezet onderwijs was dit 85%. Op de mbo-scholen voldeed helaas maar 12% van de studenten aan de 5% norm.

Scholen kunnen wat betreft de duur, maar ook de intensiteit (meer matig-tot intensieve activiteit tijdens de lessen) en een effectievere lestijd nog winst behalen. Vakleerkrachten kunnen hier een belangrijke rol in spelen. Daarnaast kunnen scholen trachten om meer samenwerkingen aan te gaan of deze te intensiveren met sportorganisaties, buurtsportcoaches en gemeentes om zo accommodaties te delen en het aanbod van sport- en beweegactiviteit tijdens en na school te vergroten. Aandacht voor strategieën en andere lesmethodieken om het zitgedrag tijdens schooluren te verminderen, lijken ook erg relevant.

kernwoorden

report card, beweegrapport, beleid

Op de website staat onder vakblad bonus en uitgebreid een extra artikel van Jo Lucassen over de kidscard met wat meer onderzoeksresultaten en aanbevelingen.

Contact:

t.takken@umcutrecht.nl
www.activehealthykids.nl

Internationale vergelijking

Vergeleken met resultaten uit de Report Cards van Canada en Australië, scoren de Nederlandse scholen voor wat betreft het inzetten van een vakleerkracht nagenoeg gelijk (overige landen hebben hun resultaten nog niet gepresenteerd). In Australië werd op 70% van de primair onderwijsscholen en vakleerkracht ingezet, ten opzichte van 35-57% in het secundair onderwijs. Voor Canada werd in 75% van beide schoolvormen een vakleerkracht ingezet. Voor Australië is ook bekend hoeveel uur bewegingsonderwijs wordt gegeven. 64% van de scholieren uit het primair onderwijs had minimaal 120 minuten per week gym en 51% van de scholieren uit het secundair onderwijs

De gymlessen in het primair onderwijs worden op veel scholen nog niet verzorgd door een vakleerkracht

had minimaal 80 minuten per week gym. Nederlandse scholen bieden dus wat meer bewegingsonderwijs aan gekeken naar primair en secundair onderwijs samen.

De belangrijkste resultaten (voor 2014)

- 28% van de 12-17 jarigen haalt de Nederlandse Bewegnorm; 32% van de jongens en 24% van de meisjes.
- 24% van kinderen uit de stad voldoet aan de Bewegnorm; voor niet-stedelijke gebieden is het 31%.
- 71% van de 12-17 jarigen sport minimaal één keer per week; 55% van de allochtone jeugd en 77% van de autochtone kinderen.
- 73% van de 4-11 jarigen speelt na speeltijd wekelijks een keer buiten.
- 80% van de 12-17 jarigen gaat minimaal 3 keer per week op de fiets naar school of werk.
- 63% van de 4-11 jarige kinderen kijkt minder dan 2 uur per dag televisie of zit minder dan 2 uur per dag achter de computer.
- Tijdens een schooldag zit een 4-11 jarig kind gemiddeld 7,5 uur per dag; een 12-17 jarig kind zit 9,9 uur.

De Nederlandse Report Card wordt vanuit het Kinderbewegingscentrum Wilhelmina Kinderziekenhuis gecoördineerd door Marcella Burghard en Tim Takken. De Report Card is te downloaden via www.activehealthykids.nl. ■